

Oláh G. Károly

Rendületlenül

Kezdet

Emlékszem rá, mintha csak ma történt volna. Október 23-án mentem haza munkából, a Budapest csillebérci Központi Fizikai Kutató Intézetből. A villamos ablakán kinézve láttam, hogy sokan sietve visznek plakátokat és ragasztják az oszlopokra. Amint kiszálltam a villamosból, azonnal elolvastam egy plakátot. Nem más, mint a 16 pontot láttam, amely a magyar nép követeléseit tartalmazta.

Nem hittem a szemeimnek! Jaj Istenem, ha csak a fele is valóra válna, de jó lenne. Ezeken töprengve indultam, a Múzeum körútról a Puskin utcai albérleti lakásom felé. Ekkor láttam meg a Rákóczi úton hömpölygő tömeget, amint a Parlament felé tartottak, közéjük álltam. Egységesen harsogta a tömeg, vagy négyezer ember teljes torokkal, hogy: „Aki magyar velünk tart!” „Ruszkik haza, ruszkik haza”...stb. Soraink egyre szaporodtak. Amikor az Országházhoz érkeztünk, akkor láttam, hogy más irányból is jönnek a tüntetők hasonlókat, harsogva kiáltva. Sötétedéskor már tízezren voltunk a téren.

Nagy Imre

Az egyik kis csoport Nagy Imrét követelte, hogy szóljon hozzánk. Jött is Nagy Imre és a hangszórókon keresztül megszólított bennünket az ismert jó öblös mikrofon hangjával. Azzal kezdte a megszólítást, hogy: Elvtársak! Erre a tömeg a torkába fojtotta a szót, mert a tízezer ember azzal válaszolt, hogy nem vagyunk elvtársak. Még kétszer megpróbálta az elvtárs szót, de nem hagytuk, hogy folytassa. Erre változtatott és a „Drága Magyar Honfitársaim!” megszólítást alkalmazta, amit nagy örömmel elfogadtunk. Beszélt és éreztük, hogy szívéből jönnek a szavak, amelyek reményt adtak egy kibontakozásra a kommunista terror alól való felszabadulásra.

Egyszer csak, vagy százan bekiabáltak, hogy azonnal menjünk a Rádiohoz, mert Gerő beszél és ezt meg kell akadályozni. A tömeggel elindultam a Magyar Rádiohoz, ahol már állt a bál. A kék sávós ÁVO lőtt a tömegbe. Számos halott és sok sebesült volt már akkor, amikor odaértünk. Egy katonai teherautó állt a Bródy utca sarkán és fegyvereket osztogattak a katonák. Nekem egy 9mm-s Frommer revolver jutott, amelyet zsebre vágtam, mert kérték tőlem, hogy segítsen vinni a sebesülteket. Így kerültem a Péterffy Sándor utcai kórház Szabadságharcos, Nemzetőr csoportjához, ahol kitarítottam egészen a november 6- i sebesülésemig.

Gépkocsi szerzés

Egy huszonhárom éves építészmérnök, Bede Karcsi lett a társam. Ő ott lakott a kórház mellett, de soha nem ment haza, mert sok volt a tennivalónk a sebesültek szállításával. Amikor elcsendesedtek az első harcok, akkor jött hozzám pár ember és kérdezték, hogy mennyire értek az autókhoz. Hát nem sokat, de valamit konyítok hozzá. Elmondták, hogy egy telepen van vagy párszáz teljesen új Pobjeda orosz személy gépkocsi, de nem tudják beindítani őket, segítenék-e? Természetesen, volt a válaszom és el is indultunk egy öreg, fekete amerikai Buickkal a telepre. Megállapítottam, hogy az elosztó-fejből hiányzik az úgynevezett „pipa” és ezért nincs gyújtás. Hozták a raktárost és lerajzoltam, hogy milyen alkatrész kell. Odavezetett bennünket egy nagy dobozhoz, amely tele volt a keresett alkatrésszel. Azon a napon öt autót vittünk be a kórházhoz, Két nap múlva már hűlt helye volt a telepen a Pobjeda gépkocsiknak. Nekem is jutott egy, természetesen kórházi szolgálatra. Ezzel mentünk küldöttségekkel hivatalos utakra. Elfogott ÁVÓ-sokat ezzel az autóval vittük Dudásék-hoz a volt Népszava épületbe kihallgatásra. Egyik éjjel újságírókat kellett kivinnem Újpest-re, és amikor a Nyugati pályaudvarnál jobbra fordultam a Váci útra, akkor egy golyózáporkba kerültem. Lehúztam jobbra, megálltam, revolverrel a kézben a tér

felé mentem megállapítani, hogy kik lőttek ránk. Nemzeti színű karszalag volt rajtam. A gyenge lámpafényben sötét alakokat láttam, vagy nyolcat. Kérdeztem, fiuk, miért lőttetek ránk? Mert nem álltál meg azért! Vedd tudomásul, ha nem állsz meg, akkor kilőjük a szemedet! Feleltem, hogy jó páran vagytok, de még az autót sem találtátok el. A helyzet az volt, hogy amikor igazoltatták a vezetőket, akkor előfordult az, hogy ÁVÓ-sok ültek az autókban és lelőtték az igazoltatókat. Hát e miatt a sötétből kiabáltak, hogy álljunk meg, amit én nem hallottam. Másnap reggel láttam, hogy három lövedék a Pobjeda hátsó lökhárítójába fúrt lukakat a vezető oldalon, de senki nem sérült meg.

Sebesült szállítás

Egyik nap a Mária utcába kellett kimenni sebesültekért. Lövöldözések közepette mentünk. Hirtelen két orosz katona elénk ugrott, ránk szegezve a géppisztolyaikat. Megállást parancsoltak. Kiszállítottak bennünket, és bevitték egy kapu alá.

Na Karcsi, mondtam a barátomnak, most itt a vég, ezek lelőnek bennünket. Pisztolyom a nadrágszíjamban volt a kabátom alatt. Szerencsére nem kutattak át bennünket. A kapu boltíve alatt feküdt vagy nyolc megölt orosz katona, kettő még élt. Intett az orosz a géppisztolyával, hogy rakjuk be a két sebesültet. Könnyebbség fogott el, mert tudtam, hogy megúsztuk, és rövidesen mehetünk vissza. Igen ám, de közben a forradalmárok felszedték a megbontott macskaköves utcát és nem tudtunk kimenni az Úllői útra. Odajöttek hozzánk, megkérdezték, hogy miért jöttünk. Elmondtam, hogy parancsra, a Péterffy kórházból, mert sebesültek vannak itt és be kell vinni őket a kórházba. De ti orosz katonákat szedtetek fel, miért? Mondtam, hogy én nem tehettem arról, ami történt, mert a két orosz elénk állt...mi ezt láttuk, mondta az egyikük. Hát akkor most mi lesz?... mert, tényleg itt vannak magyar sebesültek. Hát mi lenne válaszoltam, kitesszük a két ruszkit és elvisszük a magyarokat. Úgy is lett. Az árkokon keresztbe lefektetett deszkákon keresztül mentünk ki az Úllői útra és így vissza a kórházba.

Pár nap után amikor elcsendesedtek a fegyverek, a harcok megszűntek, a feladatunk az lett, hogy az Úllői úton elesett orosz katonákat kellett teherautókra feldobni. Némelyik olyan erős sorozat lövést kapott, hogy amikor feldobni akartuk a teherautóra, a testük kettévált, és hanyatt estünk a vértől ázó úton a vérpocsolyákban.

Pártház ostroma

Ott voltam a Köztársaság Téren is a pártház ostrománál. Az aljas ÁVÓ-sok, az épülethez közel engedték a harcosainkat. Amikor már vagy kétszázan voltak az épület körül kb. ötven méterre, akkor a pufajkások sorozat tüzet adtak le a fegyvereseinkre. Sok volt a halott és a sebesült. Az egyik kollegámat itt lőtték le, amint rohant a hordágyon vitt sebesülttel, vöröskereszttel a fehér köpenyén. Ezt az aljas csalogató man övert háromszor tette meg az ÁVO. Na de nem tartott sokáig a becstelen aljas életük, mert egy páncélos mellé, jött még kettő és elkezdtek belőni ágyukkal a pártház ablakait. Erre megadta magát az ÁVO! A jogosan felbőszült tömeg, valóságosan kezeikkel szedte darabokra a Pártházból kijövő új kék rendőrházba öltözött és új honvédségi csizmába bújt ÁVÓ-sokat. Három halott ÁVÓ-st a lábuknál fogva felakasztották a fákra és leköpdösték őket. Hogy így elveszítette józan gondolkodását az ott levő tömeg az azért volt, mert az ÁVÓ-sok gazemberül törbecsálták harcosainkat. A nép ítélkezett!

Egy még élő ÁVÓ-st elkaptunk, körülvettük vagy tízen és kiabáltam, hogy ezt most ne bántsátok. Erre az oldalamba nyomott egy pisztolyt egy forradalmár, agyon akart lőni, mondván, hogy én is ÁVÓ-s lehetek, mert védem az elfogottat. Gyere velem a Dudásékhöz, mondtam neki, mert oda visszük kihallgatásra! Erre megnyugodott. Közben egy forradalmár megfogva a puskájának a csövét, a puskatussal úgy fejbe vágta az ÁVÓ-st, hogy az agyveleje szétloccsant köztünk. Szörnyethalt azonnal. A kihallgatásra vitel oka a következő volt. Megtudtuk, hogy a pártház alatt vannak elfogott egyetemisták. Ezt tagadták és tagadják ma is! Soha nem felejtem el, hogy november 3-án a pártház előtt álltunk és éreztünk nagyon erős döngéseket a föld alól. Nem tudtuk, hogy mi lehet az. Állítólag az elfogott egyetemistákat és forradalmárokat tartották ott. Azok kiakartak törni és valami nehéz tárggyal döngethettek valamit. Érdemes lenne ennek utána nézni! Markoló gépet is hoztak, de rossz helyen ástak. Másnap akarták folytatni a munkát, nem lehetett, mert visszajött a vörös horda. Ez még ma is rejtély és fel kellene deríteni. Többen beszélnek a labirintusokról és arról is, hogy a Forradalom után, teherautó számra vitték oda a cementet és öntötték be egy nyílásba! Mi lehetett ott? Fel kellene kutatni. Ez egy fontos feltárás lenne az utókor számára, e nekünk is. November 3-án hajnalban ágyúdörgésre ébredtem. Rosszat sejtettem. Visszajöttek Budapest ostromára az oroszok. A harcok fellángoltak, sok volt a sebesült, megállásunk nem volt. Éjjel-nappal hordtuk a sebesülteket golyózápörök közepette.

Sebesülés

November 6-án kértek, hogy vigyek haza egy anyát. a néhány napja született csecsemőjével a „Lordok Házába.” A „Lordok Háza” végeredményben egy szegény ház volt. Amikor a Dohány utcában haladtunk, hirtelen lövéssorozatot hallottam. Feküdj!.... kiáltottam és én a kormánykerék alá feküdtem, bal kezemet a volánon tartva, a jobb kezemmel megnyomva a fék pedált. Eközben jött a második sorozatlövés. A kocsit megállt. Vártam, hogy mi lesz. Egyszer csak éreztem, hogy valami folyik az arcomon. Odanyúltam, és amikor a kezemre néztem, láttam, hogy vér. Gondoltam, hogy meglöttek és kérdeztem magamban, hogy élek-e? Csipkedni kezdtem a börtömet, hogy érzem-e vagy nem? Éreztem, sőt ránéztem kísérőmre Bede Karcásra, akiből dől a vér. Az ő vére folyt az arcomon. A lábammal kinyitottam az ajtót, kiugrottam az autóból és befutottam egy nagy boltíves kapu alá, ahol vagy tizenöt fiatal szabadságharcosok fegyveresen. Visszanéztem az autóra, de ott nem mozdult senki. Kértem a fiukat, hogy hozzuk be a vérző barátomat. Nem, nem lehet, mert leölnék! Erre odaszaladtam az autóhoz, bal kezemmel kiakartam nyitni az ajtót, de nem tudtam, mert a bal karomba olyan erős fájdalom jött, hogy képtelen voltam kinyitni az ajtót. Bal karomra néztem és láttam, hogy a kardigánom ujjá csupa vér és csafatokban van. – ez az ereklyém még most is megvan, – féltve örzöm –! Tehát én is kaptam a sorozatból, de higgyétek el, hogy csak olyan két finom tapintást éreztem a karomon akkor, amikor a lövedék és a 18 szilánk a karomba került. Látták a fiúk, hogy nem lönek és odajöttek, hogy segítsenek kiszedni a sebesült Karcst az autóból. Kivették és a boltív alatti baloldali lakásba vitték mindkettőnket. Hoztak egy nagy bögre meleg teát, idd meg kéréssel. Amikor egy hajtásra lenyeltem az utolsó kortyot, akkor éreztem, hogy nem tea, hanem rum volt! Ez aztán elaltatott és a Péterffy kórházban ébredtem fel. Karcsi ott feküdt mellettem, feje bekötve. Szülei ott álltak az ágya végében. Beszéltek hozzá, de ő néma volt. Miután szüleinek elmondtam, hogy mi történt, a szülők hazamentek. Az elnémult és a bal oldalára megbénult Karcsi barátom felém fordult, és a szája szélén egy kis mosolyt véltem felfedezni. Kérdeztem az orvost, hogy miért nem adta jelét Karcsi annak, hogy meglátta a szüleit. Igen, válaszolta az orvos. Az agynak az a része sérült meg, amely a régi történeteket raktározza. Én új voltam neki és azért emlékszik rám. Végeredményben három lövedéket kapott. Kettőt a bal vállába és egyet, hátul a koponyába. Három agyoperáció után meghalt!

Bede Károly hősi halottja lett a Szabadságharcunknak! Béke poraira! Testvére Laci tizenöt évet ült a börtönben a harcok miatt. Nekem szerencsém volt. Igaz, hogy a bal kezembe vett dolgokat nem tudtam elengedni, de az orvos azt mondta, hogy ez azért van, mert az egyik szilánk egy radialis ideget vágott el. Ez az ideg, sarjadó ideg, tehát megtalálják majd egymás idegvégződéseit. Hat hónap után ez meg is történt, de a tizennyolc szilánk az még mindig benne van a karomban, kisebb-nagyobb gondot okozva.

Menekülés

Pár nap után jött a hír, hogy az oroszok az ÁVÓ-sokkal szedik össze a sebesülteket, gyömöszölik be őket a tankokba. Meneküljünk azonnal. Elhagytam a kórházat és vidékre mentem. Szüleimhez féltem hazamenni Ukk (Zala megye) községbe, mert hírt kaptam, hogy ott kerestek. Karácsony után egy éjjel mégis hazamentem, de kértek szüleim, hogy azonnal tűnjek el, mert állandóan keresnek, ezt a postás Szita Laci bácsi mondta el nekik.

Dudarra mentem és onnan indultam el nyugatra. Öriszentpéternél léptem át a határt 1957 január első hetében. Osztrák földön a Jennersdorfi vöröskereszt vitt fel Bécs-be kezelésre és helyeztek el a Stiff Gasse-i belügyi minisztérium által fentartott menekült Lagerbe. 1959-ben jöttem Amerikába. A Rutgers egyetememen dolgoztam, mint főmérnök helyettes. 1995-ben mentem nyugdíjba. 1996-ban egy szívoperációm volt, aorta billentyűt cseréltek. 1998-ban beiratkoztam a New Brunswick-i, NJ Theologia Seminarium-ba. 2004 május 11-én szenteltek fel, de már 2000-től a Wharton, NJ-ben lévő Hungarian Presbyterian Church-ben szolgálom az Urat és a gyülekezetemet Isten jóvoltából, immár hatodik éve. Nem bántam meg azt, amit tettem.

Hős nem lettem, mert ugye csak azok a hősök, akik elesnek a haza védelmében, a harcokban, vagy valami más módon életüket adják hazájukért. Ha menni kellene ma, akkor ismét megtenném azt, amit megtettem Hazámért. Fájdalommal gondolok szülőföldemre, ahova már csak, mint turista járok, de véglegesen visszatérni nem tudok. Gyötör a honvágy, de feleségem, Ágnes itteni munkája miatt, nehéz lenne otthon új egzisztenciát teremteni nekem 76 évesen.

Fáj a szívem, nagyon fáj az elhagyott hazámért. Nem tudok szívet cserélni. Igaza van a bölcs mondásnak, hogy

„Szívet cseréljen az, aki hazát cseréli!”

Ha pedig a történeteken elgondolkodom, akkor arra a következtetésre jutok, ami nagyon megnyugtató, hogy akik résztvettünk az 1956 Forradalmában és Szabadság- harcában, elmondhatjuk:

„Megtettük azt, amit megkövetelt a haza.!”

Isten veled Magyarország, drága szülőföldem!

Nem tudom, hogy meddig dúdolhatom még a népdalomat, de addig teszem, amíg Isten éltet!

Elindultunk szép hazánkból,
Híres kis Magyarországból.
Visszanéztünk fél utunkból,
Szemünkből a könny kicsordult!

Előszó, amely utószóként is olvasható [szerk]

Elégge nagy feladat, 49 év múltán beszélni dicsőséges Magyar Forradalmunkról és a Magyar Nép 1956-os Szabadságharcáról, mivel megszámlálhatatlan sok írás látott ebben az ügyben már napvilágot. Újat írni, olyat mondani, ami érdemleges, hát az bizony, nagy feladat. Mivel az ujjaink sem egyformák kezeinken, úgy az

1956-os Forradalomban és a Szabadságharcban való részvételek, élmények, tragédiák is mind-mind különböznek egymástól. Ezért csak is azt írhatom le, amit én láttam a saját szememmel, ami csak is velem, és körülöttem történt 56-ban és utána.

Előre bocsátom, hogy csak egy egyszerű részvevője voltam a Forradalomnak és a Szabadságharcnak. Tettem azt, amire kértek, addig ameddig lehetett megtettem mindent, amit meg kellett, hogy tegyek.

Valami különös érzés megy át rajtam minden év októberében. és ez egyre erősödik bennem, október 23 közeledtével.. Elérzékenyülök, a nagy magyar Októberek idején, el-elsírom magamat a múltra emlékezve...és már évtizedek óta, az októberi napokban, gyakran felcsendül fülemben egy kedves, magyar népdal. Dúdogatom az eredeti szöveg megváltoztatásával...és úgy érzem, hogy együtt énekelem mindazokkal, akik körülöttem voltak a harcokban, akikkel el kellett hagyjam szülőföldünket, akik örültek a győzelemnek és akik mellettem mosollyal az arcukon haltak hősi halált, mert tudták, hogy a Magyar Szabadságért ontják-ontották ki drága magyar vérüket, adták életüket.

A népdal dallama most is csendül füleimben... ott vagyok, vagyunk most a pesti utcán, én 27 évesen és indulok menteni a magyar életeteket....asztán vége...vége és menekülünk...

Elindultunk szép hazánkból.

Híres kis Magyarországból.

Visszanéztünk fél-utunkból,

Szemünkből a könny ki csordult...

Néha bele-bel sírok a sötét éjszakába, és könnyesek a szemeim, mert látom a sok elesett harcost, bajtársam vérét, amint a győzelemben hitt mosolyával az arcán hal meg a karomban, utolsót dobbanva jó magyar szíve.

Aztán irány a határ, elindultunk, jöttünk, mert menekülnünk kellett a szabadságunkat tankokkal tipró, könyörtelen vörös hordák és kiszolgálóik elől, hogy életünket mentsük. Kétszázezren menekültünk nyugatra akkor.

Kérdem magam, kérdezik sokan mostani fiatalok, hogyan is kezdődött mindez? Megjelennek az események előttem és ismertetem a történeteket.

Akárcsak Trianonban, a második világháború végén is, összeültek a nagyhatalmak urai, hogy ismét halálra, szabadságának elvesztésére ítéljék Magyarországot.

Eleinte két lépést előre, egy lépést hátra taktikával kezdte előretörését a bolsevizmus, a kommunizmus égisze alatt. Elkezdődtek a politikai cirkuszok, az ártatlan magyar vezetők kivégzései,

legjobbaink bebörtönzése kitalált rágalmak alapján. Mindszenty hercegprímás Úr bebörtönzése... a csengőfrász...stb! Az Államvédelmi Hatóság, ÁVO kegyetlen terrorja irtotta a magyarságot.. Ezért az elégedetlenség egyre nőtt az országban, mert a Magyar Nemzet, az mindig a szabadságát szerető, Istenfélő hazafiakból volt, van és remélem, hogy lesz!

Az elnyomás miatt 1956 októberében végleg elfogyott a nemzet türelme. Forrongott az ország apraja nagyja. Éreztem, hogy történni fog valami, de hogy Forradalom és Szabadságharc lesz, arra nem mertem gondolni.

Emlékszem rá, mintha csak ma történt volna. Október 23-án mentem haza munkámból...

Oláh Károly

Menekülése után pár évet élt Ausztriában, majd 1959-ben került az Egyesült Államokba, New Jerseybe. A Rutgers egyetemen dolgozott mérnökként, majd nyugdíja után elvégezte a teológiát, és azóta a Wharton, New Jersey-ben lévő Hungarian Presbyterian templomának lelkésze.